Buiten Westen

In het Oude Westen is het *'power to the people'*. Van de Wijktuin uit de jaren '70 tot een kersverse aanpak om groene daken en zonnepanelen aan te leggen; de bewoners en professionals in de buurt nemen al jaren initiatieven om de wijk groener, socialer en leefbaarder te maken. En – meer recent – voor te bereiden op klimaatverandering. Daarmee ondergaat de wijk opnieuw een transformatie. Van arbeiderswijk (19de eeuw), via stadsvernieuwingswijk (jaren '80) en drugsoverlast (jaren '90) naar klimaatkoploper. Deze route pakt het allemaal mee.

STAPPEN DOOR DE STAD
03

De route is ongeveer 2,5 uur wandelen

Vanaf station Rotterdam Centraal, stap je zo het Oude Westen in. Goed startpunt voor deze route dus. Terwijl het Oude Westen zich kenmerkt door kleinschalige bottom-up klimaatinitiatieven, 1 loop je op het stationsplein vlak boven een **grote, ondergrondse wateropvang**. Klaar om de zware hoosbuien van de toekomst te bergen.

Van daaruit loop je recht vooruit over het Kruisplein. Sla na zo'n 500 meter de West-Kruiskade in. Sla hier vrijwel meteen naar links, 2 het **Wijkpark Oude Westen** in. Omdat het park midden in Chinatown ligt, wordt het park – vooral in de ochtend - intensief door oudere Chinezen gebruikt om fit te blijven; met tai-chi en snelwandelen.

3 Achterin het park ligt de **Wijktuin**, die al uit de jaren '70 stamt. De tuin is dagelijks open van 12-14, inclusief het theehuis, gerund door vrijwilligers.

Wanneer je schuin voorbij de Wijktuin naar rechts afbuigt, loop je het park uit en kom je op de Gouvernestraat. We slaan hier af naar links en lopen naar bioscoop KINO.

4 Vanuit de lobby van **KINO**, het filmtheater dat in zomer 2016 opende in het voormalige gebouw van bioscoop Lantaren/Venster, is **een regentuin** te zien. Hier voeren geulen het regenwater af naar infiltratiekratten onder de grond. Die houden het water even vast en laten het dan in de bodem zakken, in plaats van in het riool. De bioscoop heeft sinds kort ook een groene geuel. En in een volgende fase krijgt het gebouw ook nog een groen dak. KINO heeft ook goede koffie, bier en een ijzersterk restaurant.

De regentuin is een ontwerp van Wolbert van Dijk, landschapsarchitect en de klimaatverbinder van Rotterdam-West. Hij en Petra van de Berg, opbouwwerker van Aktiegroep Oude Westen, vormen de kern van een goed werkend bottom-up systeem. Samen weten ze de bewoners van het Oude Westen goed te bereiken en in overleg met hen tuinen aan te leggen en initiatieven te begeleiden.

Het Oude Westen bestond tot de jaren '70 uit lange, smalle straten zonder dwarsverbindingen. Langs de straten stonden geen bomen, maar er lagen wel geveltuinen. Maar die verdwenen in de loop van de tijd. Nu werken Wolbert, Petra en vele andere bewoners eraan om het groen terug te brengen. Dat gaat in kleine stappen.

5 Een voorbeeld daarvan is **Geveltuin XXL**, een diepe voortuin van 3 tot 4 meter, tegenover KINO. Tussen de gebakken klinkers zitten speciale voegen die het regenwater doorlaten en daaronder kratten, die het water opvangen.

Sommige binnenterreinen in het Oude Westen zijn verrassend groen. Stedenbouwkundigen probeerden in de jaren '70 en '80 veel functies in de wijk te mengen. Zo zijn achter deze gebouwen aan de Gouvernestraat moestuinen te vinden.

We lopen een stuk terug door de Gouvernestraat en slaan linksaf de Gaffeldwarsstraat in. We komen uit op het Gerrit Sterkmanplein. 6 Hier zie je volop **19de-eeuwse woningen**, maar aan de rechterhand zien we de stadsvernieuwing terug in dit **jaren '80 blok**. Interessant, omdat de architecten het pand verschillende, maatschappelijke functies wilden geven. Door straat 'op te tillen', zoals architecten dat noemen, komt de plint vrij voor bedrijven en een medisch centrum. De woningen komen aan de binnenkant uit op een soort straat.

7 Als we naar links gaan, komen we in de **Bloemkwekerstraat**. Aan de rechterhand van de straat, ligt nog een **Geveltuin XXL**, geïnitieerd door de bewoners. Dit was de eerste van de serie. Voorheen was dit een brede, stenige stoep.

We lopen terug door de Bloemkwekerstraat, steken het Gerrit Sterkmanplein over en lopen de Gaffelstraat in. 8 Op Gaffelstraat 1-3 zit het gebouw van de **Aktiegroep Oude Westen**. Op dit moment verkent dit buurtcollectief of er groene daken en zonnepanelen aangelegd kunnen worden op verschillende plekken in de wijk. Op een manier dat ook financieel minder draagkrachtige buurtbewoners eruan kunnen profiteren.

9 We lopen de straat uit en slaan op de West-Kruiskade naar links, steken over en slaan de **Drieviendenstraat**. En even later slaan we rechtsaf de **Drieviendendwarsstraat** in, waar een klein, vriendelijk arbeiderscomplex uit de 19de eeuw te zien is.

10 Als we nog verder lopen, komen we uit bij Speelcentrum Weena, de **drukst bezochte speeltuin** van Rotterdam.

Dan lopen we terug over het Weena, met het station achter ons en slaan we linksaf de Coolsestraat in. 11 Hier zit het **hippe hostel Ani & Hakien** in een oud buurthuis. Hier kun je hier een drankje kopen en een praatje maken met de jonge eigenaressen Joyce en Danielle. Zij begonnen het hostel om na hun reis het backpackgevoel nooit meer kwijt te raken.

We lopen weer een stukje terug naar de Coolsedwarsstraat, lopen deze uit tot de Zijdewindestraat. Hier slaan we linksaf en aan de rechterhand vinden we **de Akeleistraat**. 12 Eind 2018 liggen hier aan beide zijden grote voortuinen. Ook wordt het riool vervangen door poreuze rioolbuizen waar het regenwater in kan zakken. Bewoners en gemeente werken hier samen aan een groene straat.

Vlak voordat we de Zijdewindestraat uit lopen, komen we langs een blok aan de rechterhand, waar een tennisbaan in het binnenterrein ligt. Dit is vanaf de straat niet zichtbaar, maar het is nog een mooi voorbeeld van hoe de architecten en stadsontwikkelaars in de jaren '70 en '80 functies in de stad wilden vermengen.

13 We komen nu op het **Tiendplein**, een van de nieuwe hotspots in het Oude Westen. Hier zit het populaire barbecuerestaurant Holy Smoke, met terras, naast het mooie **electriciteitshuisje**. Het kubistische transformatorhuisje op het Tiendplein stamt uit 1928 en is in 2013 teruggebracht in authentieke staat. Op de klokkentoren van het huisje is een werk van kunstenaars Arno Coenen en Iris Roskam (bekend van het plafond van de Markthal): '010 The World is yours'. Aan het Tiendplein zit ook het fijne Turkse restaurant Ilya.

Vanaf het Tiendplein lopen we een klein stukje naar rechts langs de West-Kruiskade, steken over en lopen de Korte Bajonetstraat in en vervolgens de Bajonetstraat.

14 Hier ligt aan linkerhand een **nieuwbouwblok** van 29 koopwoningen. In de garage onder de koopwoningen zijn 60 extra parkeerplekken gerealiseerd, zodat er minder auto's op straat hoeven te parkeren. De bedoeling is dat dit deel van het Oude Westen over tien jaar een groene woonomgeving is met autoluwe straten.

Links ligt het Adrianaplein en hier slaan we linksaf, lopen langs het plein en nog iets verder rechtdoor. 15 We komen op de **Doorbraak**, een dwarsstraat die in de jaren '70 is aangelegd. Nog een **Geveltuin XXL** hier, met lavastenen onder de bestrating. Een goede manier om het regenwater even vast te houden en dan in de bodem te laten zakken.

16 We lopen terug en slaan linksaf de Bajonetstraat weer in. We lopen de straat uit en achter het fraaie toegangshek ligt **Tuin de Bajonet**. Deze buurttuin is een co-creatie van bewoners, woningcorporatie Woonstad en Wolbert van Dijk. Er is ook een theehuis dat gedurende het voorjaar en de zomer door vrijwilligers wordt gerund. Het zwarte diamantvormige object in de tuin is een **slimme regenton** ontworpen door Bas Sala Studio. Deze vangt water op van de omliggende daken. Als het regent en er wordt nog veel meer regen voorspeld (de ton weet dit door een online verbinding), loost de ton het water in de grond. Wordt er een periode van droogte voorspeld, dan houdt de ton het water vast.

17 **De Bajonetstraat** komt uit op de leuke Schietbaanstraat met verschillende galerieën, winkels en bijzondere gebouwen. Om de hoek, rechts (vanuit Tuin de Bajonet) vind je taartenwinkel Arta La Tarta en linksaf twee galerieën, waaronder de Galerie Atelier Herenplaats met kunst van kunstenaars met een bijzonder verhaal. Hier ligt ook een kleine stadskapel.

18 We lopen de Schietbaanstraat uit en komen uit op het Rijnhoutplein. Hier ligt **De Leeszaal**, opgezet door Joke van der Zwaard en Maurice Specht en vele andere vrijwilligers. Je kunt er boeken brengen en halen, zonder te betalen. Daarnaast heeft De Leeszaal een cultureel programma en is het een gezellige ontmoetingsplek met gratis koffie en thee.

Wij steken het Rijnhoutplein over, lopen rechtsaf de Nieuwe Binnenweg op en steken de Mathenesserlaan over. Daarna slaan wij linksaf de Saftleuenstraat in.

19 In de **Saftleuenstraat** vind je een interessante architectonische mix van jaren '30 woningen en stadsvernieuwing. Op de hoek met de Ochtveltstraat kun je terecht bij **buurtbistro Laurensius**, met goede koffie. Dit hoekpand was ooit een winkel en is, onder andere in samenwerking met de buurtbewoners, volledig verbouwd.

20 We lopen de Ochtvelterstraat weer in, richting Mathenesserlaan. Al snel wordt deze straat de Breitnerstraat. De **voortuinen** van de panden aan de linkerhand waren de inspiratie voor de geveltuinen XXL.

We lopen de Breitnerstraat uit, gaan mee met de bocht naar rechts en slaan linksaf de Museumstraat in. 21 Aan de rechterhand ligt de oude boerderij van **Old Dutch**, het befaamde restaurant waar veel bekende Rotterdammers komen. Samen met omwonenden en Old Dutch wordt hier een boomgaardtuin aangelegd.

We lopen de Museumstraat weer uit, de Hobokenstraat in, steken de Rochussenstraat over en lopen naar het Museumpark. 22 In de parkeergarage onder het Museumpark is ook weer een **grote wateropvang** (10 miljoen liter), net als onder het station.

23 Onder de vijver van Het Nieuwe Instituut komt bovendien een **Urban Waterbuffer**. Dat is een natuurlijke waterbel zo'n 15 meter onder de grond, waar bij grote regenbuien water in ondergebracht kan worden en bij droogte water uitgehaald kan worden voor o.a. de vijver van hNI. Ook krijgt de vijver een natuurlijkere uitstraling.

Via de **Westersingel** 24 lopen we terug naar het station. Hier is goed te zien hoe een deel van de kade (waar de beelden staan) over kan lopen en extra capaciteit kan bieden bij hoosbuien.

Op watersensitiverotterdam.nl vind je meer Rotterdamse routes en een digitale versie van deze.

WaterSensitive Rotterdam

watersensitive@rotterdam.nl
watersensitiverotterdam.nl

watersensitive@rotterdam.nl

watersensitiverotterdam.nl

16
11
HOSTEL
13
10
8
1
CENTRAAL STATION
Het Oude Westen
AKTIEGROEP
6
6
7
2
K/ZO
4
LEES ZAAL LEES
24
3
18
23
21
5
MUSEUMPARK
22